

Силабус курсу

Лідерство в управлінні

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма «Менеджмент»

Рік навчання: III, Семестр: V

Мова викладання: українська

Керівник курсу

III

доктор філософії Вінтоняк Алла Михайлівна

Контактна інформація alla.vintoniak22@gmail.com, a.vintoniak@wunu.edu.ua +380966058908

Опис дисципліни

Дисципліна «Лідерство в управлінні» спрямована на формування у студентів навиків керівників-лідерів, здатних впроваджувати зміни та мотивувати команду до досягнення спільних цілей. Це досягається шляхом розробки ефективної моделі управління організацією через глибоке переосмислення ролей, обов'язків та інструментів сучасного менеджера.

Метою вивчення дисципліни «Лідерство в управлінні» є сприяння виявленню, формуванню, розвитку і вдосконаленню лідерських якостей, формування компетентності щодо використання принципів, типів, інструментів лідерства керівником та забезпечення тривалого ділового партнерства в колективі, вироблення практичних навичок щодо використання сучасних методів розроблення та прийняття управлінських рішень, а також уміння самостійно створювати і адаптувати такі методи до конкретних умов.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Теоретичні основи лідерства	Розуміння поняття «лідерство»: багатоаспектність, визначення, помилки. Взаємозв'язок лідерства та управління. Сфери лідерства в організації. Влада і вплив – основні аспекти та особливості застосування. Основні елементи лідерства.	Теоретичні питання
2 / 2	2. Традиційні концепції лідерства	Здатність розрізняти лідера на основі особистісних якостей: професійні якості лідера; ділові якості успішного менеджера; основні вимоги до лідерських якостей власника бізнесу-процесу. Розуміти поведінковий підхід до лідерства – основні теоретичні підходи до вивчення лідерства. Ситуаційний підхід до лідерства. Критичні ситуації, які впливають на найбільш ефективне лідерство	Обговорення, вирішення ситуаційних питань

2 / 2	3. Теорії лідерських якостей	Розуміння теорій лідерських якостей - найбільш ранній підхід до вивчення та пояснення лідерства. Вміння аналізувати теорії: Теорія Ф. Вудса; Типи лідерів по Р. Кеттел і Г. Стайс; Дослідження лідерства Р. Стогдилл; Якості лідера по Р. Манн; Теорія лідерства А. Лоутон і Е. Роуз.	Теоретичні питання, обговорення
2 / 2	4. Поведінкові теорії лідерства	Набуття знань щодо традиційної класифікації стилів лідерства (одномірна трактування стилів лідерства) – стиль управління, стиль керівництва. Уміння розрізняти об'єктивну та суб'єктивну сторону стилю керівництва. Набуття базових принципів поведінкових теорій лідерства на прикладі історичних лідерів.	Індивідуальні завдання
2 / 2	5. Ситуаційні теорії лідерства	Вміння аналізувати модель ситуаційного лідерства Ф. Фідлера; підходу «шлях-мета» Т. Мітчела і Р. Хауса; модель Херсі-Бланшара; модель прийняття рішень керівником Врума-Йеттона. Вміння оцінювати переваги та недоліки ситуаційного підходу до лідерства.	Обговорення; вирішення ситуаційних проблем
2 / 2	6. Стиль лідерства в системі менеджменту	Набуття знань щодо стилю лідерства в менеджменті підприємства; факторів, що визначають об'єктивність формування стилю керівництва; теоретичних підходів до розуміння лідерства. Вміння ідентифікувати стиль лідерства в системі основних категорій менеджменту підприємства.	Теоретичні питання
2 / 2	7. Імідж лідера	Розуміння поняття та видів іміджу; основних типів та різновидів іміджу. Уміння аналізувати структуру іміджу; функції іміджу; поняття «позиціонування». Уміння визначати поведінкові фактори, що впливають на популярність оратора.	Обговорення, Індивідуальні завдання
2 / 2	8. Сутність лідерства як базового елементу групової організації	Володіння знаннями щодо дефініції «лідер», її відмінностями від понять «керівник» та «управлінець». Обґрунтування моделі керівника-управлінця. Розуміння понять «керівник» і «лідер».	Теоретичні питання
	9. Рольові функції і типологічні характеристики лідерства	Набуття теоретичних знань щодо поняття влади, керівництва і лідерства та їх співвідношення. Вміння аналізувати теорії лідерства, поведінковий підхід, ситуаційний підхід, теорія адаптивного керівництва.	Коллективна дискусія; Індивідуальні кейси
2 / 2	10. Особистісний ресурс і основні компетенції в реалізації лідерської позиції	Розуміння компонентів особистісного ресурсу лідерської позиції: мотиваційно-ціннісний, інтелектуально-когнітивний, емоційний, комунікативно-поведінковий. Моделі компетенцій. Основні типи компетенцій. Лідерські компетенції. Мотивація до досягнення. Внутрішнє прагнення до саморозвитку.	Обговорення, Кейси
2 / 2	11. Командоутворення як ключове завдання лідерів-керівників	Уміння класифікувати ролі в команді: мислитель, дослідник ресурсів, колективіст, що доводить до кінця, діючий, голова, лідер, керівник команди.	Обговорення; вирішення ситуаційних

		Уміння давати оцінку особистісним якостям персоналу, їх творчому потенціалу, рефлексивну оцінку власним індивідуально-психологічним і особистісним характеристикам.	проблем
2 / 2	12. Конфлікти в команді та управління ними	Розуміння поняття конфлікту – характеристика та сутність. Уміння розрізняти конфлікти: внутрішньо-особистісні, міжособистісні, конфлікти між особистістю і групою, міжгрупові. Об'єктивна і суб'єктивна складові конфлікту.	Теоретичні питання
2 / 2	13. Ефективне лідерство в команді	Засвоєння понять: мораль на роботі; підвищення моралі працівників; моральність на робочому місці та роль бізнес-лідера; корпоративна культура в системі управління персоналом підприємства; мистецтво слухати; важливість слухати для розвитку лідерських навичок.	Обговорення, Індивідуальні завдання
2 / 2	14. Мистецтво переконання	Набуття теоретичних навичок щодо елементів мистецтва переконання. Вимоги до бесіди. Алгоритми проведення диспуту.	Теоретичні питання, обговорення
2 / 2	15. Управління якістю роботи лідера	Вміння визначати цілі виконання роботи лідера. Види цілей залежно від тривалості - довгострокові (більше 5 років) середньострокові (1-5 років) і короткострокові (до 1 року). Набуття навичок студентами щодо систематизації основних видів менеджменту.	Індивідуальні завдання

Літературні джерела

1. Адизес Іцхак. Ідеальний керівник: Чому ним не можливо стати та що з цього випливає.
URL: <https://books.google.com.ua/books?id=OZhADAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>
2. Вміння вислуховувати – «секретна зброя» лідера.
URL: <https://www.management.com.ua/notes/listening.html>
3. Гоулман Д. Емоційний інтелект у бізнесі; пер. з англ. Ю. Шекет. Х.: Віват, 2021. 528 с.
URL: <https://books.google.com.ua/books?id=Bj46EAAAQBAJ&printsec=frontcover&dq#v=onepage&q&f=false>
4. Крейг Н. Лідерство починається з призначення. К.: Фабула, 2019. 240 с.
5. Лідерство. *Вікіпедія: вільна енциклопедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Лідерство>
6. Крисько Ж.Л. Використання менторства та наставництва в організації. *Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах сучасних викликів*: збірник матеріалів доповідей IV науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 4 травня 2023 р.). Тернопіль: ЗУНУ, 2023. Ч. 1. С. 89-91.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/48083/1/ZBIRNIK_2023_перший_04_05_2023.pdf
7. Крисько Ж. Л. Лідерство в системі управління. *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін*: матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції [м. Полтава, 27 жовтня 2022 р.]. Полтава: ПДАУ. 2022. С. 1191-1192.
8. Крисько Ж.Л. Методичні рекомендації до виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ) з дисципліни «Лідерство в управлінні» Тернопіль: ЗУНУ. 2022. Система MOODLE.

9. Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій / укладачі: К. В. Таранюк, Я. В. Кобушко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 175 с.
URL:https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/77285/3/Taraniuk_Liderstvo.pdf

10. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Дмитренко І. А. Лідерство як феномен сучасного менеджменту. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. 2020. № 159. С. 88-91.
<https://doi.org/10.32782/2224-6282/159-18>

11. Модуль 4. Етика лідерства. *Доброчесність та етика. Серія університетських модулів. Освіта заради справедливості*.

12. URL: https://www.unodc.org/documents/e4j/IntegrityEthics/E4J_Integrity_and_Ethics_Module_4_final_UKR.pdf

13. Competencies for Effective Leadership: A Framework for Assessment, Education, and Research; edited by Ralph A. Gigliotti. 2019. URL: <https://www.emerald.com/insight/publication/doi/10.1108/9781789732559>

14. Krysko Zh. Leadership in management system. *Economic trends: new opportunities and threats: II International scientific conference (November 25-26, 2022. Le Mans, France)*. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2022. PP. 76-78. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-269-2-18>

15. 14 фундаментальних якостей лідерства: риси та навички справжнього лідера. URL: <https://uk.myservername.com/14-fundamental-leadership-qualities- that-true-leader-must-possess>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів і перескладання:** Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне від отриманих оцінок під час занять по темах 1-7 – не рідше одного разу на 2 практичні заняття	Контрольна робота	Середнє арифметичне від отриманих оцінок під час занять за темами 8-15 – не рідше одного разу на 2 практичні заняття	Контрольна робота	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань тренінгу	Середня оцінка за виконання ЕСЕ та індивідуального завдання.	Два теоретичних питання – 60 балів; Логічне завдання на моделювання ситуації – 40 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	«відмінно»	A (відмінно)
85 – 89	«добре»	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	«задовільно»	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	«незадовільно»	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01 – 34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)